

AKK SPORTS OY
Kellokukantie 7
01300 Vantaa
p. 040 551 0289
email: markus.hakkinen@autourheilu.fi

LAUSUNTO / ESITYS
(diaari nro: VN/4238/2020)

16.4.2020

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
PL 31
00023 Valtioneuvosto

ASIA: VALTIONEUVOSTON ASETUS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINNASTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

YLEISTÄ

Liittyen Liikenne- ja viestintäministeriön käynnistämään yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien listan päivittämistyöhön (jonka seurauksena on tavoitteena määritellä asetuksella yhteiskunnallisesti merkittävät tapahtumat, jotka on televisioitava Suomen alueelle siten, että merkittävä osa yleisöstä voi seurata niitä maksutta joko suorana tai nauhoitettuna lähetyksenä), tulemme tässä esittämään perustelun siitä, miksi Suomen MM-ralli, Neste Ralli tulisi lisätä yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien listalle. Esitämme perustelut niin autourheilun yleisen yhteiskunnallisen aseman kuin Neste Rallin konkreettisten lukujen kautta, mutta samalla toivomme herättävämme myös laajempaa keskustelua tässäkin yhteydessä määriteltävien yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien arviointikriteerien osalta.

Luonnollisesti koko Suomen alueelle televisioitavien yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien määrittelyssä tulee käyttää tutkimuksiin perustuvia kansalaisten mielenkiinnon kohteita yhtenä arviointikriteerinä, mutta lisäksi jo nykyiseen hallitusohjelmaan (ensin Rinteen ja sittemmin Marinin hallituksien) on sisällytetty Suomen Olympiakomitean vuonna 2019 valmisteleva ns. Suur tapahtumastrategia, jossa esitetty myös muita relevantteja arviointikriteereitä, jotka soveltunevat sellaisenaan myös tähän tarkoitukseen.

TAUSTAA SUUR TAPAHTUMASTRATEGIASTA

Suomen Olympiakomitea valmisteli nykyiseen hallitusohjelmaan sisältyvän, kansainvälisiä liikunta- ja urheilutapahtumia koskevan kansallisen strategian 1.9.2018-15.2.2019 yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, ulkoministeriön, Business Finlandin/Visit Finlandin, Helsingin kaupungin, Tampereen kaupungin ja Lahden kaupungin kanssa. Osana valmistelutyötä ko. strategiatyön ohjausryhmä kuuli useita eri asiantuntijoita ja muita tahoja, joilta saatiin näkemyksiä ja tietoja suur tapahtumiin liittyvissä asioissa.

Asiantuntijoina kokouksissa on kuultu em. lisäksi mm. seuraavia tahoja;

Median edustajat;

YLE : Vastaava päätoimittaja Jouko Jokinen ja Yle-urheilun päällikkö Panu Pokkinen sekä Ylen hallintoneuvosto.

MTV3: Toimitusjohtaja Jarkko Nordlund

Nelonen Media: Toimitusjohtaja Anssi Nevalainen

Valtiovalta;

Liikenne- ja viestintäministeriö: Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner ja puheenjohtaja Thomas Wilhelmsson sekä Peruspalveluyksikön johtaja, hallitusneuvos Maija Ahokas ja Palveluosaston osastopäällikkö ja ylijohtaja Olli-Pekka Rantala.

Muut sidosryhmät;

Sponsorointi- ja tapahtumamarkkinointi ry: Toimitusjohtaja Risto Oksanen
Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön johtoryhmä
Liikunnan ja urheilun lajiliittojen toiminnanjohtajat
Tapahtuma-alan tutkijat ja tutkimuslaitokset: Pasi Satokangas, Lapin AMK; Katja Pasanen, Itä-Suomen yliopisto; Katarina Wakonen ja Mervi Toivonen, Business Finland; Pekka Mustonen, Helsingin kaupunki; Mikko Keränen, Kajaanin AMK; Ossi Nurmi, Tilastokeskus ja Minni Haanpää Lapin yliopisto.
Kaupunkien edustajat: Helsinki, Vantaa, Espoo, Tampere, Lahti, Turku, Jyväskylä, Oulu ja Kuusamo.

Strategia sisällytettiin Antti Rinteen ja sittemmin Sanna Marinin hallituksien hallitusohjelmaan ja siinä Urheilun suur tapahtumat jaetaan neljään kategoriaan seuraavin kriteerein;

- tapahtumamuodon
- suuruuden
- kansainvälisen ja kansallisen merkittävyyden sekä
- taloudellisten vaikutusten perusteella

Ko. strategiassa on esitetty myös tarkentavia ryhmittelyjä, jotka soveltuvat myös nyt kyseessä olevien yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien määrittelyyn;

Tapahtumakategoriat Suur tapahtumien luokittelu Suur tapahtumien jakamista erilaisiin ryhmiin voidaan tehdä usealla eri tavalla. Muuttujina voivat olla esimerkiksi seuraavat tapahtuman sisältöön tai ominaispiirteisiin liittyvät asiat:

- kansainvälinen/alueellinen/ paikallinen tapahtuma
- osallistujamaiden ja osallistujien määrä
- lajin kansainvälinen merkittävyys: maiden määrä, kv. ja kansalliset harrastajamäärät ja kv. ja kansallinen merkittävyys
- olympialajit ja ei-olympialajit, tulevaisuuden olympialajit, olympialaisten karsintakilpailut
- medianäkyvyyden määrä kotimaa/ulkomaat, medioiden edustajien määrä
- tapahtuman oikeudet: omistajana kansallinen, kansainvälinen, kaupallinen tai yleishyödyllinen taho
- maksetaanko järjestelyoikeusmaksu vai saadaanko järjestelykorvaus
- sukupuoleen tai ikään perustuva jako
- vammaisurheilutapahtumat
- satunnaiset tai jokavuotiset suur tapahtumat tai satunnaiset määrävuotiset suur tapahtumat (kiertävä kalenteripaikka)
- yksilölaji/joukkuelajisuur tapahtumat tai massaliikuntatapahtumat
- monilajitapahtumat
- suur tapahtuman sisältö: urheilu, politiikka, musiikki, ooppera, teatteri tai muu taide- ja kulttuurisisältö

Kansallisesti olisi myös huomioitava erityisesti suur tapahtumien sopiva vuosittainen esiintymistiheys ja kansallinen kantokyky. Tätä taustaa vasten kansallisen koordinaation merkitys nousee jälleen esiin. Suur tapahtumien luokittelu merkittävyyden ja arvostuksen perusteella

Suur tapahtumia voidaan myös jakaa yleisen arvostuksen, suuruuden ja merkittävyyden perusteella ainakin viiteen eri luokkaan:

MEGATAPAHTUMAT: 1. Olympialaiset ja paralympialaiset 2. Jalkapallon MM-kisat

YLIN KANSAINVÄLINEN TASO: 1. Kansainväliset arvokilpailut (MM-kilpailut)* 2. Kansainväliset cupit tai sarjat (lajien ykköskategoriat)* 3. Nuorten olympialaiset 4. Kesäuniversiadit (* yleisesti koskenut kv. suuria tai kansallisesti merkittäviä (perinteet, harrastus) lajeja)

KANSAINVÄLINEN MAANOSA JA NUORTEN TASO: 1. Eri lajien EM-kilpailut 2. Muut nuorten suur tapahtumat (esim. EYOF, talviuniversiadit ja EUSA Student Games), nuorten MM-kilpailut 3. 2.-3. tason kansainväliset cupit (maanosacupit)

KAUPALLISET* SUUR TAPAHTUMAT: 1. Kaupalliset yksilö-, joukkue-, massa- ja suur tapahtumat (* oikeuksien omistaja on kaupallinen taho)

KANSALLISET SUUR TAPAHTUMAT: 1. Kansallisesti merkittävät suur tapahtumat 2. Massatapahtumat, joiden oikeudet kotimaisilla liitoilla tai toimijoilla

Edellinen kriteeristö on luonnollisesti muodostettu pitkälti urheilutapahtumien arviointia varten, mutta johtuen hyvin laajasta valmistelun yhteydessä käydystä keskustelusta, se soveltuu pienin muutoksin myös muiden, eli esim. kulttuurin-, politiikan- ja taiteen tapahtumien arvottamiseen.

YTHEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIEN URHEILUTAPAHTUMIEN VALINNALLA LAAJAKANTOISET VAIKUTUKSET

Suur tapahtumat vaikuttavat myönteisesti niin yhteiskuntaan kuin koko urheiluliikkeeseen. Suur tapahtumat lisäävät urheilun näkyvyyttä ja arvostusta. Vaikutukset ulottuvat yksittäisen urheilijan urapolusta aina seurojen ja liittojen elinvoimaan. Yhteiskunta hyötyy suur tapahtumista henkisesti, taloudellisesti ja olosuhteiden kehittymisen kautta.

Huippu-urheilumenestystä ja huippu-urheilutapahtumia on syytä tukea Suomessa jatkossa nykyistä enemmän myös strategisesti tärkeillä mediapoliittisilla päätöksillä. Kansainvälinen kilpailu menestyksestä, mutta myös toisaalta kansainvälisten urheilutapahtumien järjestämisoikeuksista kovenee koko ajan. Usein erityisesti Suomessa järjestettävissä kansainvälisissä ja yhteiskunnallisesti merkittävissä urheilutapahtumissa järjestämisoikeudet ovat kovan kansainvälisen kilpailun kohteena ja osassa lajeja järjestämisoikeuksista joudutaan maksamaan merkittäviä summia. Erityisesti tällöin turvatulla merkittävällä medianäkyvyydellä on olennainen rooli myös järjestämisoikeusmaksujen rahoittamisessa, koska se pitkälti tapahtuu kaupallisten kumppanien avulla, joille tapahtuman kattava televisionäkyvyys on yksi tärkeimmistä arviointikriteereistä kumppanuuspäätöksenteon taustalla. Vastaavalla tavalla em. mediapoliittisilla päätöksillä on suora vaikutus myös niin lajiliittojen, maajoukkueiden yms. kuin yksittäisten huippu-urheilijoiden yhteistyökumppanien hankintaan, joten nyt tehtävillä valinnalla on laajakantoisia vaikutuksia koko suomalaisen urheiluyhteisön tulevaisuuteen.

YTHEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIEN URHEILUTAPAHTUMIEN KIINOSTAVUUS JA AUTOURHEILU

Huippu-urheilun merkityksellisyys kiteytyy kansalaisten kiinnostukseen: kolme neljästä suomalaisesta on kiinnostunut siitä, että suomalaiset menestyvät kansainvälisesti. Kiinnostusta kuvaa myös urheiluohjelmien asema television katsotuimpien ohjelmien joukossa. Huippu-urheilu luo yhteisöllisiä elämyksiä, myönteistä identiteettiä ja inspiraatiota.

Finpanelin ja Sponsor Insightin vuosina 2016 – 2018 tekemien tutkimuksien perusteella kaikista haastatelluista kaikista suomalaisista keskimäärin 41% (pelkät miehet, vastaava luku 55%) ovat vastanneet olevansa kiinnostuneita autourheilusta yleensä. Erityisesti Rallista kiinnostuneita on kaikista vastaajista ollut keskimäärin 45% ja Formula 1:sten kohdalla kiinnostuneiden määrä on ollut yhtä suuri. Jos nämä suhdeluvut suhteutetaan koko Suomen väkilukuun, niin voidaan todeta autourheilun kiinnostavan lähes 2,5 Miljoonaa suomalaista.

Jo pelkästään edellä esitetyllä perusteella autourheilulla on merkittävä rooli suomalaisessa urheilukentässä ja tämä tulisi huomioida yhtenä osatekijänä arvioitaessa niitä tapahtumia, joiden joukosta erityisesti tähän valittavat yhteiskunnallisesti merkittävät urheilutapahtumat valitaan.

SUOMEN MM-RALLI, NESTE RALLI - YHTEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIN VUOSITTAIN JÄRJESTETTÄVÄ URHEILUTAPAHTUMA

Suomalaisten urheilutapahtumien kärkipäätä on useilla mittareilla mitattuna edustanut jo vuosia Suomen MM-ralli, eli Neste Ralli.

Neste Ralli on yksi suurimmista vuosittain järjestettävistä urheilutapahtumista Pohjoismaissa ja näin myös Suomessa. Vuonna 2019 Neste Rallissa oli yksittäisiä kävijäkäyntejä yli 290.000 ja myös kansainväliset medialuvut ovat aivan omalla tasollaan – vuonna 2019 Neste Ralli tavoitti eri kanavien kautta (tv, www ja sosiaalisen median kanavat) yhteensä 189 miljoonaa ihmistä ympäri maailmaa ja paikan päällekin Neste Ralli houkutteli yli 500 ulkomaista toimittajaa ja median edustajaa, joten Neste Rallilla on myös hyvin merkittävä rooli ns. suomikuvan välittäjänä.

Huomionarvoista on myös se, että vaikka autourheilu stereotypisesti mielletään hyvin miehiseksi lajiksi, niin em. Neste Rallin kävijämääristä vuonna 2019 jo 36% oli naisia ja naisten osuus on viime vuosina kasvanut jatkuvasti – voidaan hyvin siis todeta, että ralli ja autourheilu kiinnostavat myös naisia.

Neste Rallin yhteiskunnallinen ja taloudellinen vaikutus on sekä Keski-Suomen alueelle että koko Suomelle hyvin merkittävä. Vuonna 2018 tehdyn taloudellisen vaikutusarvioinnin mukaan Neste Rallin kokonaistaloudelliset vaikutukset Suomelle olivat n. 20,2 miljoonaa euroa, josta suurin osa, eli n. 14,4 miljoonaa euroa kohdistui Keski-Suomen talousalueelle. Neste Ralli toimii siis merkittävänä taloudellisena vaikuttimena esimerkiksi Jyväskylän alueen yrityksille, mahdollistaen osaltaan tuhansien kesätyöpaikkojen olemassaolon. Neste Rallin järjestämiseen osallistuvien noin 4.500 talkoolaisen kautta myös toista sataa urheiluseuraa ympäri Suomea hankkivat merkittävän osan vuosittaisen toimintansa rahoittamiseen tarvittavasta varainkeruusta Neste Ralli -tapahtuman avulla.

Kattavammin Neste Rallin vaikuttavuuslukuja on esitelty oheisessa Liitteessä 1 – Neste Rallin tapahtumakoonto 2019.

SUOMEN MM-RALLIN, NESTE RALLIN SISÄLLYTTÄMINEN YHTEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIEN TAPAHTUMIEN LISTALLE

Neste Ralli täyttää selvästi yhteiskunnallisesti merkittävän tapahtuman kriteerit niin maakuvatyön, elinkeinopolitiikan, urheilu- ja liikuntakulttuurin kuin lajin ja tapahtuman kiinnostavuuden näkökulmasta. Edellä esitetyin perustein esitämmekin, että Suomen MM-ralli, Neste Ralli lisätään yhteiskunnallisesti merkittävien tapahtumien listalle.

Tässä esityksessäkin esiin nostamme ja hallitusohjelmaan sisältyvä Suur tapahtumastrategia korostaa tarvetta yhä koordinoitumpaan yhteistyöhön eri hallinnonalojen välillä, jotta kovenevan kansainvälisen kilpailun keskellä suomalaisten suur tapahtumien suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen kehittäminen on mahdollista – Tässä yhtenevän poikkihallinnollisen arviointikriteeristön käyttöönotto on erittäin tärkeässä roolissa ja ehdotammekin, että Suur tapahtumastrategian sisältämä arviointikriteeristö otetaankin soveltuvin osin käyttöön jo tässä valintaprosessissa erityisesti yhteiskunnallisesti merkittävien urheilutapahtumien osalta.

Kunnioitavasti,

Vantaalla, 1.4.2020

AKK Sports Oy

Markus Häkkinen
vt. toimitusjohtaja